

TÀI LIỆU TÓM TẮT

NƯỚC CỘNG HÒA HỒI GIÁO I-RAN

I. Khái quát

- Tên nước: Cộng hoà Hồi giáo I-ran , thủ đô: Tehran
- Diện tích: 1.648.195 km²
- Dân số: 79.853.900 triệu người (ước tính đến 07/2013).
- Dân tộc: Người Ba-tư (61% dân số), người A-rập (2% dân số), người Azeri (16% dân số) và một vài dân tộc thiểu số khác.
- Tôn giáo: Hồi giáo (chiếm 98% dân số, trong đó 89% thuộc dòng Si-ai) và các tôn giáo khác.
- Ngôn ngữ: Tiếng Ba Tư là ngôn ngữ chính thức và một số ngôn ngữ khác.
- Thể chế chính trị: Cộng hòa
 - Tổng thống Hassan Rowhani (từ 14/6/2013);
- Tài nguyên thiên nhiên: trữ lượng dầu mỏ khoảng 137 tỷ thùng (đứng thứ 3 thế giới); trữ lượng khí đốt của I-ran khoảng 29.610 tỷ m³ (đứng thứ 2 thế giới). Iran đứng thứ 2 thế giới về trữ lượng thạch cao, sản xuất

thạch cao đạt 9 triệu tấn/năm (đứng thứ 3 thế giới sau Mỹ và Trung Quốc). Các khoáng sản chính của I-ran gồm có thiếc, than đá, sắt, đồng, uranium, thạch cao, chì, crôm, bô-xít.

- Tiền tệ: Rial I-ran (IRR), 1USD = 12,260 IRR (Iranian Rial) (tỉ giá năm 2012)
- I-ran là thành viên của các Tổ chức: UN, OIC, FAO, IAEA, IMF, WHO.
- Ngày Quốc khánh: 11/02/1979

II. Số liệu kinh tế năm 2012

- GDP: 548,9 tỷ USD (tính theo tỷ giá hối đoái)
- Tăng trưởng GDP: -1,9 %
- Cơ cấu kinh tế: nông nghiệp 11,3%, công nghiệp 37,6%, dịch vụ 51%
- Sản phẩm công nghiệp: dầu thô, hóa dầu, phân bón, sản phẩm dệt may, xi măng, vật liệu xây dựng, chế biến thực phẩm (chủ yếu là sản xuất đường và dầu thực vật), chế tạo kim loại đen và kim loại màu, sản xuất vũ khí.
- Sản phẩm nông nghiệp: lúa mì, gạo, ngũ cốc khác, mía đường, trái cây, hạt, bông, sản phẩm sữa, len, trứng cá muối.
- Kim ngạch xuất khẩu: 65,33 tỷ USD
- Các mặt hàng xuất khẩu chính: dầu thô (80% tổng kim ngạch xuất khẩu), hóa chất, sản phẩm hóa dầu, trái cây, hạt, thảo ...
- Thị trường xuất khẩu chính của I-ran: Trung Quốc, Nhật Bản, Thổ Nhĩ Kỳ, Ấn Độ, Hàn Quốc, Ý.
- Kim ngạch nhập khẩu: 66,97 tỷ USD

- Các mặt hàng nhập khẩu chính: nguyên vật liệu đầu vào của sản xuất công nghiệp, hàng tư liệu sản xuất, thực phẩm, hàng tiêu dùng, dịch vụ kỹ thuật...
- Thị trường nhập khẩu chính của I-ran: UAE, Trung Quốc, Hàn Quốc Thổ Nhĩ Kỳ.

III. Quan hệ Việt Nam – Iran

- Ngày thiết lập quan hệ ngoại giao với Việt Nam: 4/8/1973
- Quan hệ Việt Nam – I-ran phát triển tốt đẹp. Hai bên đã trao đổi nhiều đoàn cấp cao (gần đây, Tổng thống Mahmoud Ahmadinejad thăm chính thức Việt Nam từ ngày 9-10/11/2012. Ông này đã hết nhiệm kỳ trong cuộc bầu cử Tổng thống vào đầu tháng 6 vừa qua). Hai nước đã ký nhiều thoả thuận hợp tác: “Thoả thuận chung về hợp tác kinh tế, văn hoá và khoa học kỹ thuật” (1993), Hiệp định về thương mại (1994), Hiệp định hợp tác văn hoá (năm 1999), Hiệp định Vận tải biển (năm 2002), Hiệp định Khuyến khích và Bảo hộ đầu tư (tháng 12/2009).
- Tháng 5/2013, Kỳ họp lần thứ 8 Ủy ban hỗn hợp Việt Nam – I-ran đã được tổ chức tại Hà Nội. Tại kỳ họp, hai Bên đã trao đổi và thảo luận các biện pháp nhằm tăng cường quan hệ hợp tác song phương trong nhiều lĩnh vực: ngoại giao, thương mại, tài chính, nông nghiệp, v.v.
- I-ran là thị trường lớn tại khu vực Trung Đông. Việt Nam và I-ran có nhiều cơ hội hợp tác trong lĩnh vực thương mại. I-ran có nhu cầu nhập khẩu lớn đối với một số mặt hàng nông sản của Việt Nam như gạo, chè, cà phê, hạt tiêu, hạt điều, rau quả và các sản phẩm khác như dệt may, giấy dếp, đồ gỗ, mây tre, máy vi tính, sản phẩm điện tử và linh kiện.

Tuy nhiên, do tình hình I-ran diễn biến nhạy cảm trong thời gian gần đây (Mỹ và EU áp đặt lệnh trừng phạt về việc I-ran phát triển vũ khí hạt

nhân), quan hệ thương mại giữa I-ran với các nước (trong đó có Việt Nam) bị ảnh hưởng. Trước tình hình này, doanh nghiệp Việt Nam cũng có tâm lý e ngại khi giao dịch tại thị trường I-ran.

Số liệu XNK Việt Nam – Iran giai đoạn 2010 – 3T/2013

Năm	Xuất khẩu	Nhập khẩu	Tổng kim ngạch
2010	44,2	100,4	144,6
2011	96,1	89,5	185,6
2012	76,4	46,9	123,4
Quý I/2013	15,1	14,4	29,5

Nguồn: Tổng cục Hải quan

Năm 2011, trao đổi thương mại giữa hai nước đạt 186 triệu USD, năm 2012 đạt 123,4 triệu USD (trong đó, Việt Nam xuất khẩu 76,4 triệu USD và nhập khẩu 47 triệu USD). Các mặt hàng Việt Nam xuất khẩu sang I-ran trong năm 2012 gồm: chè, thủy sản, gạo, hạt điều, cà phê, rau quả, máy vi tính, sản phẩm điện tử và linh kiện, thuốc lá điếu, sản phẩm đá, cao su, máy móc thiết bị, dao cạo râu, sản phẩm nhựa,... Trong 3 tháng đầu năm 2013, kim ngạch XNK Việt Nam – I-ran đạt khoảng 29 triệu USD, trong đó, Việt Nam xuất khẩu 15 triệu USD, nhập khẩu 14 triệu USD.

Phạm Xuân Trang